

Helgekommentar i Moss Avis, 3. august 2013

Hvor langt er et hav?

Av Trygve G. Nordby

Det tar to og en halv time å fly fra Rygge til Dublin. Det tar fjorten dager å seile fra Dublin til Son. Etter å ha gjort begge deler denne sommeren er jeg ikke i tvil om hva sjela mi foretrekker.

Det sies at sjela ikke beveger seg fortere enn 16 knop. Det vil si omtrent like fort som en gammeldags passasjerbåt av den typen NRK bruker i «Sommeråpent minutt for minutt». Det betyr at du ikke har sjela di med deg når du lander etter en flytur. Kroppen kan være kommet både til Bergen, Berlin og Rio, men sjela har så vidt forlatt Gardermoen - eller Rygge.

La gå at moderne sjeler med tida har vendt seg til noe større fart med biler og tog. Men de beveger seg tross alt på landjorda, slik at både kropp og sjel kan følge med på distansene som tilbakelegges.

Nysgjerrigheten min har gjort at jeg har kjørt mange, lange strekninger på landjorda for å finne ut hvor langt Norge er, eller hvor langt det er rundt Østersjøen – og hvor langt det er fra

sør til nord i Vietnam, Alaska eller Australia. Den beste måten å finne ut av sammenhenger og proporsjoner på, er å føle det på kroppen.

Av samme grunn har jeg derfor alltid lurt på hvor stort et hav egentlig er. Jeg har fløyet over de fleste verdenshavene, men det har vært mer forvirrende enn oppklarende. I det ene øyeblikket sitter man hjemme og spiser frokostblanding og cultura med jordbærsmak, for så i neste øyeblikk - det vil si bare etter en flybuss, kroppsvisitasjon, to gin/tonic, en film på en liten skjerm med dårlig lyd, et middelmådig plastinnpakket måltid og litt slumring i en vond stilling på et trangt sete – å befinne seg på Times Square i New York.

Da setter man seg inn på en østersbar og tenker: Hva har skjedd? Hvor er sjela mi? Og hvor langt er det over Atlanterhavet? Svaret er: Ha'kke peiling. Etter tida som har gått og opplevelsene underveis føles det faktisk kortere enn en tur med NSB fra Sonsveien stasjon til Lillehammer, innlagt buss-for-tog mellom Kolbotn og Oslo S og Stange og Brumunddal.

Det store eksistensielle spørsmålet jeg har gått og båret på i mer enn et halvt århundre er altså: Hvor langt er et hav?

Og så kom muligheten til å finne ut av dette rekende på ei fjøl. Eller rettere: på en kjøl: En venn kjøpte seg en stor og flott seilbåt i Frankrike i vår. Etter at båten ble døpt «Hnoss II» og karer fra Son hadde seilt den fra Nice i Frankrike til Dublin i Irland, ble det kona mi og jeg som sammen med et tredje vennepar som endte opp med å få være med eieren og kjæresten hans som mannskap på de siste etappene. Først krysset vi Skottland på Caledonian-kanalen over Loch Ness. Deretter seilte fire av oss over Nordsjøen og langs Sørlandskysten tilbake til Son. Hva mer kan en ønske seg når det gjelder å få litt orden og perspektiv på de viktige tingene i livet?

Selv om det å stå til rors gjennom en regnkald og tåkefull natt i kuling over Nordsjøen var en utfordring for en skogsmatros som vanligvis tøffer rundt med makrelldorg på fiskebåten Elg i Oslofjorden, var opplevelsen verdt hvert minutt av overfarten.

Én ting var at jeg fant ut at jeg verken ble engstelig eller sjøsjuk. En annen var at jeg fikk lest ut Jon Michelets «Skogsmatrosen» før han kommer med oppfølgeren til høsten.

En tredje ting var å komme så nært inn på andre mennesker. Selv kona mi og jeg hadde før dette aldri opplevd maken til den form for fysisk nærhet som man opplever når senga til tider befinner seg i 30 graders vinkel og beveger seg i en kombinasjon av en eltemaskin og en tørketrommel.

Men større og viktigere var det å vinne tilbake følelsen av tid og rom. Eller snarere: følelsene *for* tid og rom.

Etter at sjela som jeg hadde reist fra på Rygge flystasjon omsider nådde igjen kroppen min et eller annet sted ute i Irskesjøen, begynte jeg å ta inn over meg elementene på en måte som jeg

hadde glemt at jeg kunne. I stedet for klokka, var det lys og mørke, havstrømmer og vindforhold som gjaldt. I stedet for fokus på eget og andres blodtrykk ble sansene vendt mot havets langsomme pulsslag – dønninger, flo og fjære.

Nå har både kroppen og sjela mi fått en idé om hvor langt et hav er.